

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002762

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ від 15.07.2026 № 1079/ст

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ничипоренко Георгій Валентинович

2. Heorhii Nychyporenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 293

Назва наукової спеціальності: Міжнародне право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародне право

Дата захисту: 24-06-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 000000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13611

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87, 10.87.15, 10.87.47, 10.87.61

Тема дисертації:

1. Виключення держав з міжнародних організацій в міжнародному публічному праві
2. The Expulsion of States from International Organizations under Public International Law

Реферат/анотація:

1. Дисертація є комплексним вітчизняним дослідженням правової природи, юридичних підстав, процедур і механізмів виключення держав з міжнародних організацій у міжнародному праві. Актуальність теми зумовлена сучасними викликами міжнародному правопорядку, які особливо загострилися внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України. Порушення основоположних принципів міжнародного права, зокрема принципів суверенної рівності, територіальної цілісності та незастосування сили, актуалізувало питання ефективності механізмів реагування міжнародної спільноти на дії держав-порушників. Участь таких держав у міжнародних організаціях негативно впливає на їхню легітимність та ефективність, що обумовлює необхідність дослідження правових підстав і процедур виключення держав із міжнародних організацій. Водночас відсутність уніфікованих процедур виключення, різноманітність статутних підходів та значний політичний вплив на ухвалення відповідних рішень ускладнюють застосування таких механізмів. Додатково конфлікти на Близькому Сході та практика виходу окремих держав із міжнародних інституцій свідчать про необхідність удосконалення існуючих міжнародно-правових

механізмів забезпечення відповідальності держав. У розділі 1 досліджено генезис міжнародних організацій як суб'єктів міжнародного права, особливості їх структури, правового статусу, привілеїв та імунітетів, а також питання передачі державами частини своїх повноважень міжнародним організаціям. Розділ 2 присвячений аналізу теоретичних підходів до визначення підстав виключення держав із міжнародних організацій. Розглянуто механізми впливу Європейського Союзу на держав-членів, проблеми реалізації процедур виключення держав з ООН, правові аспекти припинення членства в Раді Європи, а також вплив корупційних ризиків на діяльність міжнародних організацій. У розділі 3 проаналізовано доктринальні та практичні підходи до оцінки ефективності механізмів прийняття рішень у Раді Безпеки ООН, досліджено співвідношення процедур виключення та виходу держав із міжнародних організацій, а також історичний досвід Ліги Націй. Особливу увагу приділено політичним, економічним, геополітичним і соціальним факторам, що впливають на прийняття рішень щодо виключення держав. У роботі вперше систематизовано типологію підстав виключення держав із міжнародних організацій, виокремлено договірні, деліктні та гібридні підстави. Доведено, що юридичні підстави, процедури та механізми виключення становлять складний комплекс міжнародно-правових норм і практик, реалізація яких значною мірою залежить від політичного контексту. Встановлено, що основними підставами для виключення держав є грубі порушення міжнародного права, зокрема акти збройної агресії та невиконання статутних зобов'язань. Обґрунтовано відмінність між процедурами виключення та виходу держав з міжнародних організацій, сформульовано критерії юридичної легітимності виключення, що включають відповідність статутним нормам, принципам міжнародного права та вимогам справедливості. Доведено, що процедури виключення мають багатоступеневий характер та поєднують політичні, юридичні й адміністративні елементи. Уперше досліджено особливості процедур виключення держав у різних типах міжнародних організацій, визначено їх спільні та відмінні риси. Доведено, що обмеження участі держави в діяльності організації може здійснюватися не лише шляхом формального виключення, а й через фактичне позбавлення можливості брати участь у роботі її органів. Запропоновано концепцію превентивних механізмів впливу як альтернативи виключенню, зокрема застосування санкцій, призупинення членства та моніторингових механізмів. На основі аналізу практики Ліги Націй і Ради Європи встановлено, що відсутність чітких процедурних механізмів може спричиняти тривалі спори щодо правомірності відповідних рішень. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання у правозастосовній діяльності органів державної влади, наукових дослідженнях у сфері міжнародного права, освітньому процесі під час викладання дисциплін міжнародно-правового циклу, а також у правотворчій діяльності щодо вдосконалення нормативного регулювання питань членства та виключення держав із міжнародних організацій. Таким чином, дисертація має вагоме теоретичне та практичне значення для розвитку права міжнародних організацій і вдосконалення механізмів забезпечення міжнародного правопорядку.

2. This dissertation is a comprehensive Ukrainian study of the legal nature, legal grounds, procedures, and mechanisms for the exclusion of states from international organizations under international law. At the same time, the lack of standardized exclusion procedures, the diversity of statutory approaches, and significant political influence on the adoption of relevant decisions complicate the application of such mechanisms. Furthermore, conflicts in the Middle East and the practice of certain states withdrawing from international institutions underscore the need to improve existing international legal mechanisms for ensuring state accountability. Chapter 1 examines the origins of international organizations as subjects of international law, the characteristics of their structure, legal status, privileges, and immunities, as well as the issue of states transferring part of their powers to international organizations. Chapter 2 is devoted to an analysis of theoretical approaches to determining the grounds for the exclusion of states from international organizations. It examines the mechanisms by which the European Union influences its member states, the challenges of implementing procedures for the exclusion of states from the UN, the legal aspects of termination of membership in the Council of Europe, as well as the impact of corruption risks on the activities of international organizations. Chapter 3 analyzes doctrinal and practical approaches to assessing the effectiveness of decision-making mechanisms in the UN Security Council, examines the relationship between procedures for the expulsion and withdrawal of states from international organizations,

and reviews the historical experience of the League of Nations. Particular attention is paid to the political, economic, geopolitical, and social factors influencing decisions regarding the expulsion of states. This work is the first to systematize a typology of grounds for the expulsion of states from international organizations, distinguishing between treaty-based, tort-based, and hybrid grounds. It is demonstrated that the legal grounds, procedures, and mechanisms for expulsion constitute a complex set of international legal norms and practices, the implementation of which depends to a large extent on the political context. It is established that the primary grounds for the expulsion of states are gross violations of international law, in particular acts of armed aggression and failure to fulfill statutory obligations. The distinction between procedures for the exclusion of states and their withdrawal from international organizations is substantiated, and criteria for the legal legitimacy of exclusion are formulated, including compliance with statutory norms, principles of international law, and requirements of justice. It is demonstrated that exclusion procedures are multi-stage in nature and combine political, legal, and administrative elements. For the first time, the study examines the specific features of procedures for the expulsion of states from various types of international organizations and identifies their common and distinguishing characteristics. It is demonstrated that restrictions on a state's participation in an organization's activities may be imposed not only through formal expulsion but also by effectively depriving the state of the opportunity to participate in the work of the organization's bodies. A concept of preventive mechanisms of influence is proposed as an alternative to expulsion, specifically the application of sanctions, suspension of membership, and monitoring mechanisms. Based on an analysis of the practices of the League of Nations and the Council of Europe, it has been established that the absence of clear procedural mechanisms can lead to protracted disputes regarding the legality of the relevant decisions. The practical significance of the findings lies in their potential application in the law enforcement activities of state authorities, in academic research in the field of international law, in the educational process when teaching courses in international law, as well as in legislative efforts to improve the regulatory framework governing the issues of membership and the expulsion of states from international organizations. Thus, the dissertation has significant theoretical and practical importance for the development of the law of international organizations and the improvement of mechanisms for ensuring the international legal order.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Ничипоренко Г.В. Право вето членів Ради безпеки ООН як інструмент блокування діяльності ООН. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2023. №. 80 (2). С. 348-353.
- 2. Ничипоренко Г.В. Deadlock рішень Ради Безпеки ООН. Глобалізаційні виклики економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 14 вересня 2023 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2023. С. 82-83.
- 3. Ничипоренко Г.В. Процедура та юридичні складнощі реалізації права виходу держави з міжнародних організацій. Європейські перспективи. 2024. № 1. С. 330-335.
- 4. Ничипоренко Г.В. Deadlock рішень Ради Безпеки ООН. Глобалізаційні виклики економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 14 вересня 2023 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2023. С. 82-83.

- 5. Ничипоренко Г.В. Легітимність та наслідки виключення держави з міжнародних організацій: аналіз з погляду міжнародного публічного права. ПОЛІТ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ: Тези доповідей XXV Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, Київ, 2024, Національний авіаційний університет / Редакційна колегія К.Семенова [та ін.]. К.: НАУ, 2024. С. 220-222.
- 6. Ничипоренко Г.В. Legal aspects of exclusion of a state from international organisations. Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії і практики: матеріали міжнародної науково-практичної конференції / Факультет міжнародних відносин Національний авіаційний університет; за загальною редакцією Ю. О. Волошина – Київ: Національний авіаційний університет, 2024. С. 207-210.
- 7. Ничипоренко Г.В. At the Brink: Evaluating Suspension and Expulsion from International Organizations in Legal Frameworks. IX International scientific and practical conference «Scientific Problems and Options for Their Solution» (February 7-9, 2024) Bucharest, Romania, International Scientific Unity. 2024. С.115-117.

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативно-правових документів; проекти нормативних документів; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: - удосконалення міжнародно-правових механізмів забезпечення міжнародної безпеки, верховенства права та відповідальності держав за грубі порушення міжнародного права

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максимович Роман Олегович
2. Roman O. Maksymovych

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1812-6624

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідич Тарас Олегович

2. Taras O. Didych

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2442-8138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марцеляк Олег Володимирович

2. Oleh V. Martseliak

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6686-0255

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Пазюк Андрій Валерійович

2. Andrii V. Paziuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1622-1671

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жукорська Ярина Михайлівна

2. Yaryna M. Zhukorska

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7797-5207

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Нуруллаєв Ількін Садагат огли

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Нуруллаєв Ількін Садагат огли

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Довженко Олена Андріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна